

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy hóra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zápolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonoszáma 231

Kiadóhivatal telefonoszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 24. szám.

Szerda, február 1.

A minisztertanács ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 30.

A minisztertanács tegnap két ízben tartott ülést, amelyek egyikén dr. Ninesity Momesilló külügyminiszter referált a kormánynek a szövetségi konferenciához intézett jegyzékéről. A jegyzék tartalma Károly exkirály eltartására vonatkozik. A kormány ezután elhatározta, hogy a minisztertanács üléséről a jövőben hivatalos közleményeket ad ki a sajtóiroda útján.

A minisztertanács ma délelőtti ülésén azt a határozatot hozta, hogy egy bizottságot alakít, melynek feladata, hogy a király esküvője alkalmából Beogradba érkező idegen uralkodók és egyéb méltóságok fogadásáról gondoskodjon.

Drágább lesz a vonat.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 30.

A közlekedési minisztérium tegnap megkezdte az új vasuti díjszabás összeállítására vonatkozólag a szükséges előmunkálatokat. Az új tarifa szerint felemelik a teherszállítás valamint az SHS területeken áthaladó nemzetközi vonatok utasainak viteldíját. Az új árak 30-50 százalékkal magasabbak az eddigi díjszabásnál.

A vidovdani merénylet tárgyalása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 30.

A beogradi elsőfoku bíróság ma délelőtt 8 órakor folytatta a régens elleni merénylet főtárgyalását. Az első vádlott, akit kihallgattak, Trebinjac Milos volt, aki kijelentette, hogy Szeityhez és a merényletnek semmi köze nincsen és ártatlannak véli magát. Utána Polacek Sándor, Lazarevity Ilija, Valenta András, Mésity János, Vimisicski János és Bukovezky Ferenc kihallgatása következett, akik valamennyien tagadták a terhükre rótt büncselekményeket. Az elnöknek arra a kérdésére pedig, hogy miért vallották azt be a rendőrség és vizsgálóbíró előtt, azt felelték, hogy a bűnök csak presszió hatása alatt vallották magukra. A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

Az Ausztriával való kereskedelmi szerződés meghosszabbítása.

A nemzetgyűlés mai ülése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jan. 30.

A nemzetgyűlés szombat esti ülésén kvorum híján nem volt megszavazható az Ausztriával való kereskedelmi egyezmény meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat, amiért is dr. Ribár házelnök a mai ülés napirendjére ezt újból kitűzte.

A szkupstina mai ülését d. u. 4 órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök, ami után napirend előtt Divac szociáldemokrata képviselő kérdést intézett a Ház elnökéhez a bellyei és topcsideri bizottságok jelentéseire vonatkozólag. Dr. Ribár válaszában kijelentette, hogy mindkét bizottság február hó 10-ikéig köteles jelentéseit benyújtani a szkupstinának.

Miletics Krszta agrárreform miniszter válaszolt ezután Pribityevity Milán képviselőnek, a szerb hadviselték telepítése tárgyában, hozzáintézte interpellációjára. A miniszter válasza szerint eddig Dél-szerbiában 660, a Vojvodinában 50,

Ossiek körül pedig 200 szerb hadviselt családot telepítettek le, ez a telepítés azonban a jövő évben sokkal nagyobb arányu lesz.

Kumanudi pénzügyminiszter válaszolt ezután Korhut Sahib interpellációjára, majd a szkupstina áttért a napirendre.

Dr. Ribár házelnök elrendeli a szavazást az Ausztriával kötött kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslat felett. A szavazás eredményeként a szkupstina a törvényjavaslatot egy általánosságban, mint részleteiben szótöbbséggel elfogadta.

Az igazoló bizottságnak egyes képviselők mandátumaira vonatkozó jelentése után dr. Ribár házelnök az ülést 7 órakor bezárja és a következő ülést holnap délután 4 órára tűzi ki, amelynek napirendjén szerepel a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslat megvitatása.

A vasutasok konferenciája

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 30.

Zagrebból jelentik: A vasutasok delegátusai Zagrebben konferenciát tartottak, melyen a nacionalista vasutas szakszervezetek küldöttein kívül a szociálista és klerikális szervezetek kiküldöttei is részt vettek. A konferencián megjelent Kopacs szociálista és Gosztincsar klerikális képviselő is. A postás szakszervezetek delegátusai, akik szintén eljöttek a nagygyűlésre, kijelentették, hogy anyagi helyzetük megjavítása érdekében szolidaritást vállalnak a vasutasokkal.

Utána Pajdak, a konferencia el-

nöke ismertette a jelenlévőkkel a vasutasok akcióját és a memorandum tartalmát, amelyet a kormányhoz és a közlekedési miniszterhez intéztek, valamint referált annak negatív eredményéről.

Kopács szociálista képviselő felszólalása után Gosztincsar klerikális képviselő beszédében arra kérte a konferenciát, hogy lehetőleg tartózkodjék politikai provokációktól és csak a törvények határain belül törekedjenek céljuk elérésére.

A konferencia ezután két határozatot hozott, egyet a nagyközönség részére, melyben a vasutasok rámutattak arra, hogy miért oly rossz a vasuti közlekedés, a másik rezolúciót pedig a szkupstinának.

TÖZSDE

Január 30

Zürich. (Nyitás.) Berlin 255, New-York 513, Prága 50, Milano 2287-5, Budapest 72-5, Zagreb 165, Varsó 16, Wien 16, bélyegzett 8.

Budapest. (Nyitás.) Dollár 677, Márka 360, Lira 80, Osztrák korona 8-5, Lei 519, Szokol 1332, Lengyel márka 21-5.

Budapest. (Zárlat.) Napoleon 2580, Font 2910, Dollár 685, Frank 5670, Lengyel márka 21-5, Lira 3000, Osztrák korona 8-5, Rubel 59-5, Lei 521, Szokol 1325, Sváje 13250, Dinár 895, London 2900, Newjork 687-5, Berlin 342-5, Milano 3050, Páris 5600, Prága 1325, Zürich 13300, Wien 8-5, Zagreb 230.

Budapest. (Vasárnapi magánforgalom.) Dollár 678, Márka 356, Lei 325, Szokol 1335, Osztrák korona 8 és háromnegyed.

Poincaré kihallgatáson fogadta az amerikai nagykövetet.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, jan. 30.

Poincaré miniszterelnök kihallgatáson fogadta Herweil ezredes, az Egyesült-Államok londoni nagykövetét. Amerikai körökben a tanácskozásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Anglia békét ajánl Egiptomnak.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, jan. 30.

A londoni lapok szerint az angol kormány hajlandó Egiptomnak függetlenséget adni azzal a feltétellel, ha a szuezi-csatorna mentén megtarthatja az angol őrseget és ha az egyiptomi kormány kötelezi magát arra, hogy nem folytat angol ellenes politikát.

Az orosz munkások félfik Lenint.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Moszkva, jan. 30.

A munkások és diákok nagygyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak az ellen, hogy Lenin elutazzon a genuai konferenciára, mert élete a proletáriátus szempontjából sokkal fontosabb, semhogy szabad volna esetleges merényletnek kiténni.

Szerencsétlenség gyakorlatozás közben.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, jan. 30.

Az osztrák megszállás alatt lévő Szabadabránydon a harmadik és hatodik osztrák gyalogezred gépfegyverosztályai gyakorlatoztak. A kézigránát egyik katona patrónáskáján megakadt és felrobbant. Két tiszt és négy katona megsebesült.

Zita utazása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Madrid, jan. 30.

Zita exkirálynő tegnap este Medina del Campóba utazott, gyermekei elé. Zitat Alfonz király, Maura miniszterelnök és számos notabilitás kísérte ki a madridi pályaudvarra.

A ruszinszkói pártok a tót tisztviselőkért.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, jan. 29.

A Montagszeitungnak jelentik Prágából, hogy a cseh parlamentben a tót ügyek mindinkább előtérbe nyomulnak. Az alkotmány revíziójára és a tótság autonómiájára vonatkozó javaslat, amelyet Hlinka a magyar-német agrárpárti képviselőtársaival benyújtott, valamenynyí pártot izgalomban tartja. A prágai lapok elkeseredett hangon írják a tót mozgalmakról.

A tót katolikus néppárt és nemzeti-párt elhatározta, hogy szövetséget alakítanak tót tisztviselők védelmére, hogy megakadályozzák a tisztviselők, tanítók és papok elleni cseh tulkapásokat.

Németország jövő évi költségvetése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jan. 30.

A Wolf-ügynökség jelentése szerint a német birodalmi kormány 1922 április 1-től 1923 március 31-ig terjedő költségvetés előirányzata kettőszáznyolcvanöt milliárd márkáról szól. Ebből egyszáznyolcvanhét millió márkát a békeszerződés végrehajtására fordítanak.

A magyar választójog.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jan. 30.

A választójogi bizottság Simonyi Semadam Sándor elnöke alatt kedden megkezdte az előkészítés munkálatait, hogy a törvényjavaslat mielőbb a Ház elé kerülhessen.

Budapest, jan. 30.

A szociáldemokrata-párt most már egész bizonyosan feuntartás nélkül részt vesz a választásokon.

Budapest, jan. 30.

Szilágyi Lajos és Szerényi József báró vezetése alatt álló ellenzéki pártok kivüliek, a választások előtt új liberális-pártot alakítanak, mely a régi munkapárt alapján épül.

A magyar minisztertanács a rokkantakért.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jan. 30.

A minisztertanács ma elhatározta, hogy rendeletet ad ki, mely szerint minden magánüzem köteles bizonyos számú hadirokkantat alkalmazni.

Jég a Keleti-tengeren.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jan. 30.

A keleti tenger több kilométernyi szélességben befagyott, mi ritka jelenség. Samsnitzban sok hajó a jég közé szorult.

A szokátlan nagy hideg azonban jót is eredményezett. Ugyanis az Északnémetországban uralkodó zord hideg idő elűzte az influenza-járványt.

A törvényelőkészítő bizottság ülése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jan. 30.

A törvényelőkészítő bizottság Trifunovity Misa elnöklése alatt ma d. e. ülést tartott. Napirenden volt a vizieró kihasználásáról szóló rendelet és az állam központi vezetéséről szóló törvényjavaslat.

Dr. Markovity igazságügyi miniszter javasolta, hogy alakuljon egy külön szekció ezen törvényjavaslatok áttanulmányozása végett, a mely szekció aztán jelentést fog tenni a törvényelőkészítő bizottságnak.

Dubity klerikális képviselő több minisztérium beszüntetését javasolja, az állam kiadásainak csökkentése céljából. Angyelic Pál demokrata képviselő nem ért egyet dr. Markovity javaslatával és kéri,

hogy a kérdés helyeztessék át a pénzügyi bizottsághoz, amely majd redukálást eszközöl a költségvetésben. Jovanovity Jován földművespárti képviselő elfogadja az igazságügyminiszter javaslatát. Jovanovity Ljuba radikális képviselő azon nézetének adott kifejezést, hogy a központi vezetés és a többi rendeletek között összhangot kell teremteni. Angyelic a maga részéről pártolja Jovanovity Ljuba javaslatát.

Ezek után az állam központi vezetéséről szóló törvényjavaslatot a bizottság elvben elfogadja. A részletes vita majd akkor fog megkezdődni, hogyha az igazságügyi miniszter az egyes szakaszoknál keresztül viszi a változtatásokat.

Leégett egy nagy amerikai színház.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Newyork, jan. 30.

A „Knikebocker”-színházban vasárnap tüzvész pusztított. A mentők és tüzoltók hajnalig negyven teljesen összeégett emberi hullát szedtek ki a romok alól. Eddigi meg-

állapítás szerint százan halálosan és kétszáznál többen könnyebben megsérültek. A mentési akció még tovább folyik és féltő, hogy még sok halottat fognak a romok alatt találni.

Schratt Katalin Budapesten szavaló-estéket tart.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jan. 29.

Schratt Katalin, az egykor ünneplélt wieni diva Budapestre érkezett, hogy a Vigadóban rendezendő hangversenyen részt vegyen. Az újságírók fölkeresték és interjút kértek tőle. És miről beszél ma a wieni ember? Wien, a valamikor fidei császárváros mostani szomorú sorsáról, az ott letelepedett bajokról, keservekről és ah, az osztrák korona borzalmas leromlásáról. A művésznő sóhajta kijelentette, hogy Wienben nagyon nehéz a helyzet. Azonban örömmel jött Budapestre. Itt más az élet. Blaha Lujzáról is érdeklődött. Bizonyára ő is megöregedett — mondotta mélabusan. Elmondotta, hogy Wienben és Pozsonyban is voltak szavaló estéi. Most Budapesten is verseket fog szavalni és pedig Heinetől, Fuldától és Kiss József Judith asszony című verseit. Hétfőn visszamegy Wienbe, ahol a Concordia újságíró egyesület által rendezendő estélyen lép fel. Amerikába is hívták, de a meghívást eleinte nem akarta elfogadni, mert azt kívánták tőle, hogy emlékirataiból tartson felolvasást. „Wass denn nicht noch!” — mondotta a művésznő. Filmen is akarták szerepeltetni, de abba semmi esetre sem akart belemenni.

A katolikus egyház képviselői a királynál. Beogradból jelentik: Alexander király öfelsége kihallgatáson fogadta a katolikus egyház képviselőit, akik megköszönték a király adományát, melyet a katolikus egyház felépítésére kiutaltatott.

HIREK

Eljegyzés. Moesányi Böskét Budapesten eljegyezte dr. Hajdu Elemér. Minden külön értesítés helyett.

Visszaélések az államkötvények-vel. A hatóságoknak tudomására jutott, hogy az országban egyes spekulánsok és kereskedők olcsó pénzen vásárolják össze a hétszázalékos államkölesön kötvényeket. Miután ez a spekuláció úgy az államot, mint az egyes személyeket súlyosan károsítja, a polgármesteri hivatal ajánlja a polgároknak, hogy ne üljenek fel a spekulánsoknak és a birtokukban lévő kötvényeket ne adják el potom áron, mert a jövő hónap folyamán az államkölesönkötvényeket a beogradi tőzsdén is jegyezni fogják s akkor mindenki megtudhatja azoknak valódi értékét. A spekulánsokkal szemben a legszigorúbban járnak el és azokat a büntetőtörvénykönyv idevonatkozó szakasza alapján szigorúan megbüntetik.

A városi utcaseprők megkapták a fizetésemelést. A városi utcaseprők fizetését a városi tanács még június hónapban felemelte havi 1200 koronáról 1500 koronára. A tanácsi határozat azóta megjárta a városi és a megyei közgyűlést, míg aztán e hó végén került vissza a városi tanácshoz, ellátva a megkívánt többszörös jóváhagyási ellenpróbalal. A városi tanács most visszamenőleg június hónaptól december végéig kiutalta az utcaseprőknek a különbözetet egy összegben. Talán egész életükben nem érte ezeket a szegény robotoló páriákat olyan öröm, mint most, amikor egyszerre egy ilyen tekintélyes összeghez jutottak,

amelyről tulajdonképpen már azt hitték, hogy sohasem fogják megkapni, tekintve, hogy a felemelt fizetés kiutalása több mint félévig elhúzódott.

Tolvajhajsza a Merciu-utcaiban. Vitasek Milán százados tegnap este esküvője alkalmából ünnepi vacsorát adott a Merciu-utca 4. számú házában. Éjjel tájban a vendégek egyike, Vujity Dimitrie, az Inspekciya Rada főnöke az előszobán át az udvarra akart menni, mikor meglepetve vette észre, hogy a fogasokról hiányzanak a télikabátok, az asztal mellett pedig egy katonaruhás alak állt, aki éppen az asztalterítőt kapta hónalja alá. Vuity nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem lábbujhegyen a tolvaj felé igyekezett, derékon kapta és el akarta venni tőle a kabátokat. A tolvaj azonban dulakodni kezdett, míg végül sikerült neki ravasz csellel kikislania Vujity kezei közül és az asztalkendőt és egy katonatiszti díszkabátot hátrahagyva, három prémes bundával elmenekülnie. Az időközben előjött vendégek rögtön üldözöbe vették a futásnak eredt tolvajt, de végre mégis csak fel kellett hagyni az üldözéssel. A károsultak feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

A Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyesületének február 4-iki táncmulatsága iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg városzerte. Ez különben érthető is, mert a mestérien összeállított kacagató kabaréműsor és sok már ötletes apróság, amellyel az élelmes rendezőség ezuttal meglepi a közönséget, előre is biztosítja a táncmulatság sikerét. A rendezőség ezuton is közli, hogy külön meghívókat nem küldenek szét.

Kanadai kivándorlók figyelmébe. A belügyminisztérium felhívja mindazok figyelmét kik az SHS állam területéről az északamerikai Kanadába szándékoznak kivándorolni, hogy utleveleiket a beogradi vagy zagrebi angol konzulátuson láttatassák. Ezen láttatkozás nélkül nem lehet a kanadai határt sem szárazon sem a tenger felől átlépni. Angol adomány a hadiárványknak. Beogradból jelenti tudósítónk: Golder Braun, az angol gyermekvédelmi egyesület főtáskárnője értesítést küldött a szociálpolitikai miniszternek, melyben megemlítette, hogy az egyesület százezer dinár segélyt utalt ki a hadiárvány és más humánus intézmények részére.

Ellopott bankjegyek. Budapestről jelenti tudósítónk: A „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank” egyik szolgájának börténkájából, amit egy másik bankba kellett volna elvinnie, két darab ötezer szokos bankjegyet elloptak. A rendőrség megindította a nyomozást.

Letartóztatott kém. A Havas-ügynökség jelenti: Trébity Linkont, aki a háború alatt a központi hatalmak részére kémkedett, a newyorki rendőrség letartóztatta.

Feltalálták a törhetetlen üveget. Prágából jelentik: Dr. Horok, a kémiiai üvegipar megalapítója, hosszas kísérletezés után feltalálta a törhetetlen üveg gyártásának a módját, amelyből mindenféle konyhadényt lehet készíteni, mert tűzálló és a legnagyobb hőfokon sem reped. Königrätzben most van az üvegkiállítás s az ünnepi banketten ilyen törhetetlen üvegedényekben főzték és süttötték az ételeket.

Kereskedők, gyárosok, vállalkozók és iparosok figyelmébe. Pelikán Lípót nyug. pénzügyigazgató pénzügyi szakirodója Kralja Petra trg 3. sz. alatt szakszerűen felülvizsgálja az elvámolt áruk után befizetett behozatali vámokat, vajjon az áruk tarifaszámok helyesen lettek-e elvámolva és a törvényesen megállapított összegek vannak-e fizetve. Minden kereskedő, gyáros, iparos, vállalkozó stb saját érdekében cselekszik, ha az eddig behozott áruira fizetett vámösszegek helyességét ezen iroda által szakszerűleg felülvizsgálattja. Levélfelirattal is eszközölhető a megbízások.

Átutalások és csek-kiírások az összes kül- és belföldi piacokra, nevezetesen Bécs, Prága, Budapest és Berlinre legjutányosabban eszközölhető — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Nagybeeskereki Takarékpénztárnál (Korona-szálló épület I. emelet. Telefonszám 16.) Ugyanott a fennálló devizarendelekek értelmében árukvitelre vonatkozó valuta-biztosítások is nyújthatnak.

A fonyódi gyilkosság részletei.

A „Toronto” tudósítójának távirata.

Budapest, jan. 30.

A budapesti lapok híradása szerint nyilvánosságra került, hogyan gyilkolták meg a kommunizmus után, augusztus 27-én Fonyódon Tószegi-Freund Albert doktort, Grabner Albertet és Hamburger Edét. Prónay huszárkapitány által, Salm Hermann gróf főhadnagy parancsnoksága alatt kiküldött tiszti őrzőjárat Fonyódon letartóztatta dr. Tószegi-Freund Albertet és Grabner Albertet, azután a csendőrlaktanyába szállította őket, ahol Hamburger Ede már fogoly volt. Mindhármat kommunizmussal vádolták. Freundné, férje érdekében távirat útján a kormánybiztoshoz fordult, majd személyesen felkereste Siófokon Horthy fővezért. Este 6 óra után megérkezett a tiszti őrzőjárat a kormánybiztos távirata, amelyben felelősséget vállalt Tószegi és Grabnerért és azonnali szabadlábra helyezésüket kéri. Hajnali három órakor Sibrik főhadnagy jelentkezett Salm grófnál és átnyújtotta Horthy fővezér parancsát, a mely szerint a tiszti őrzőjárat parancsnokát személyesen teszi felelőssé a letartóztatottak testi épségéért és felhívja, hogy addig ne döntsön, amíg az alapos vizsgálat meg nem történik. A parancs átvételénél jelen volt Bibó Dénes, főhadnagy is. A gyilkosságról szóló jelentés szerint gróf Salm mindezek dacára népgyűlést hívott össze egy iskola udvarában, ahol a szónokok zsidóellenes beszédeket mondtak. A beszédek után Salm gróf a tisztekel távozott, de Bibó Dénes ott maradt. Bibó igazgató beszédet mondott és hangoztatta, hogy a letartóztatott három főbűnös a Makkenzen-hadsereg fegyvereit eladta a vörös hadseregnek. Bibó feltette a főmegnevezést, mi történjék a főbűnösökkel, mire a tömeg azt ki-

Beszakadt egy washingtoni mozgósínház teteje.

Nyolcvanhét halott. Ezernél több sebesült.

— A „Toronto” tudósítójának távirata. —

Washington, jan. 30.

Washingtonban napok óta szokatlanul nagy hóesések voltak. Egy mozgósínház teteje a reánehézett hó óriási súlyától beszakadt és megrendítően borzalmas szerencsétlenséget okozott. A halottak száma hatvankilenc, a sebesülteké pedig több mint ezer. A halottak közt van az olasz követség titkára is.

Washington, jan. 30.

A washingtoni moziszerencsétlenségnek, újabb jelentések szerint,

áltotta: „Fel kell őket akasztani!” Erre a tömeg a tisztekel együtt a csendőrlaktanyához vonult, ahol Bibó kihívta a három vádlottat és rajtuk az akasztást végrehajtatta.

Freundné sikoltozva rohant az akasztás színhelyére és Horthy főparancsnok kegyelmére hivatkozott, azonban Bibó elvezettette.

Igy tehát megállapítható, hogy Bibó volt az önkényes akasztásnak a főtervezője.

Az akasztást Német József, Horváth István, Gulyás István és Zsiborák József földművesek, Varga Péter fogtechnikus és Fürjes József intéző hajtották végre.

Sport

A vajdasági atletikai szövetség. Amivel a Vajdaság zilált football-ügye nem dicsékedhetik, azt az athléták tábora mihamarább tető alá hozza, megalakítja a vajdasági athlétaszövetséget. Nemrégiben érkezett le Beeskerekre a zagrebi főszövetségtől az a felhatalmazó irás, mely felajánlja Beeskereknek az alszövetségi székhelyet. Mellékeltlen megérkeztek az alakulás munkálatait s a szervezés és működés teljes ügyrendjét szabályozó szövetségi alapszabályok is. A leirat szerint a Vajdaság területén (Bánát-Bácska) megszűnik minden eddigi — amugy is csak félpompát végzett — magát szövetségnek vagy klubközi tanácsnak tituláló szervezet, hogy helyet adjon a megalakítandó szövetség — ugy hisszük — eredményes munkájának. A beeskereki athléták, élükön Joanovity Coco mérnökkel, teljes lélekkel és szaktudással kezdtek hozzá a szövetség megszervezéséhez. Hogy ennek a szövetségnek miben rejlik a nagy fontossága, mit várunk munkájától s mily körülmények között lesz igazán eredményes megalakulásának, lapunk későbbi számaiban kifejtjük. Ezúttal csak üdvözljük az ideát és azokat a sportférjakat, akiknek feltett szándékuk a Vajdaság atletikájában mintaszerű rendet teremteni.

már nyolcvanhét halottja van. A mentés óriási erőfeszítéssel tovább tart. Az épület belsejéből és a romok alól kétségbeesett segélykiáltások és hörgések hallatszanak. A kimenekültek legnagyobb része megsérült. A beomlott tetőzet többeknek kezét-lábát letépte.

A „Le Journal” című lap híradása szerint a halottak száma 124.

A Newyork Herald szerint a súlyosan sebesültek közt van Schmidt senátor is.

Budapest, jan. 30.

A kommun után, 1919 augusztus 27-én, Fonyódon dr. Tószegi Freund Albertet és Grauer Albertet meggyilkolták. A lapok azt írták annak idején, hogy a kivégzés azért történt, mert mindkettő kommunista volt. Özvegy Tószeginé ezért sajtópörpört indított az „Ujnézedeck” és a „Budapesti Hirlap” című budapesti lapok ellen, mielőtt azonban tárgyalásra került volna az ügy, az özvegy megbetegedett és meghalt. A sértett szerepét a szenzációs perben Tószegi gyermekeinek a gyámja vette át. A roppant érdeklődésű sajtópör tárgyalását ma kezdik meg.

Fellívjuk tehát mindama egyesületeket, melyek athletikával foglalkoznak vagy ezt a sportágat a jövőben üzni akarják, hogy a megalakítandó szövetséghez való esatlakozásukat, illetve belépési szándékukat február hó 20-ig Coco Joanovity, Gradjevinska sekeija Veliki Beeskerek címre feltétlenül jelentsek be. — Az alakuló gyűlés február 26-án lesz megtartva, délután fél 3 órakor a Róz-szálló éttermében. A bejelentésben egyuttal jelezzék az egyesületek, hogy képviseltetik-e magukat s ha igen, kiket delegálnak a gyűlésre. A delegáltakat egyesületük szabályszerű megbízó-levéllel ellátni tartoznak. — Minden egyesület saját jól felfogott érdeke, hogy a szövetségben helyet foglaljon, athlétáit leigazoltassa, mert az idei szezonban megszűnik az eddigi rendszertelenség s tetszésszerinti „athléták kinevezés” és indítás. A klubok a maguk kárukon tanulják meg, hogy végre van egy szövetség, melynek jelszavai a rend, fegyelem és haladás. — Fel tehát a munkára!

Kromeracker István

nyug. vasúti főfelügyelő 2177
vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasúti szállításhoz eredő mindegyemmi viszkoreseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).
Fogad délelőtt 10-12 óráig.
Vel. Beeskerek, Etvasova u. 5.

Miről irnak a lapok?

A „Slobodna Tribuna” a horvát-kérdés pszichológiai oldalával és annak elintézési módjával foglalkozik. Az tulajdonképp nem tisztán horvát, hanem horvát-serb kérdésként és mint ilyen általános szociológiai tünemény a világtörténelemben. Mint nálunk, úgy az Egyesült Államokban is mindig nagy különbség volt a Kelet és Nyugat, illetőleg Észak és Dél tásadalma közt, mely Lincoln idejében polgárháborúhoz is vezetett. Az Unio úgy intézte el e kérdést, hogy új légréteget teremtett, mely a harcoló felek érzékenységét nem sértette. A szerb-horvát kérdésnél is tulajdonképp két társadalmi faj, illetőleg típus összeütközéséről lehet szó. A szentimentális, igazságszerető és érzékeny horvát lélek és a praktikus, merész és fölvilágosodott szerb típus. Ilyen ellenféllel szemben, mint minden érzékeny organizmus, a horvát is magába zárkózik, mint a csiga a magházába, szeptarálódik, nem annyira az elkülönödés vágya miatt, mint inkább a konservatio és önvédelem céljából. E két különböző típusú társadalom közös élete nemcsak hogy elviselhetetlen, hanem már nyilvános botrányt okozó. Azért el kell intézni. Újabb atmoszférát kell teremteni a Házban, újabb tónussal, új előzékenységgel egymással szemben föllépni. A régi emberek erre pszihice képtelenek, újabb és újabb választásokkal addig kell kísérletezni, míg e processusban eltűnik a régi exclusiv szerbség és horvátság.

A „Balkan” is foglalkozik a horvát kérdéssel. Ha már a vidovdani alkotmány, hol az új állam főbb elvei le vannak fektetve, keresztülvihető, komolyan kell megkérdezni a horvátokat, hogy határozott formában nyilatkozzanak: mit akarnak. Nyujtsanak ők más bázist, melyen az új egységes állam megtehető. A szeptarativizmust ugysem fogják kívánni, mert az sokkal veszedelmesebb a horvát mint a szerb ellenre. Ha federatív államot akarnak, akkor vegyék tudomásul a horvátok, hogy annak a foederatív államnak határait csupán a szerb elem állpíthatja meg. Mert az nem azért ontotta vért, hogy nagy önálló horvát köztársaságot alapítson, hanem hogy a Vojvodina, Bosznia, Hercegovina és Dalmácia egyesülését Szerbiával kivívja.

Egy elismert jófogalmu

peküzlet házzal együtt.

amely a piactér mellett van, elköl-tőzés miatt örökön eladó. 176

Bővebbet a ház tulajdonosánál:

Szaib J. Debeljača. (Toronto-útvásárhely).

Hirdetmény.

Az igazságügyi miniszter ur C. 423. számu. folyó évi január hó 22-én kelt döntése értelmében az Altrajstjčka Banka Rogendorf, (Bánát) lefoglalt birtokán folyó évi február 14-én délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen eladásra kerül 17 ökör, 13 tehén, 10 bárány, 2 nőstény-disznó és 22 hizalt malac.
Az eladás a vevővel szemben azonnal érvényes az államra nézve a miniszter ur jóváhagyása után.
158

D. Tecki, áll. biztos.

INTERNATIONAL BIOSKOP
AZ ORIENT-SZALLÓBAN.

Kedd, jan. 31. este 6 és fél 9 órakor

Szerda, febr. 1. este 6 és fél 9 órakor

Lehováry herceg a tolvajok királya

Nagy detektiv-sláger 7 fejelet — Főszerepben: Erna Morena és Konrad Weidt.

Csütörtökön délután fél 4, 6, este fél 9-kor

A három nagynéni.

Vígjáték 4 felvonásban. — Főszerepben: Lotte Neumann

Ljubljana Hitelbank

novisadi fiókja, Futaki-utca 4. sz. Központ: Ljubljana.

Fiókok: Brežice, Celje, Görz, Klagenfurt, Maribor, Kranj, Ptuj, Sàrajevo, Split, Triest.

Folyósít kölcsönöket; elfogad takarékbetéteket; vesz és elad értékpapírokat, idegen pénznemeket és devizákat; teljesít fizetéseket az összes bel- és külföldi bankhelyekre. Sürgőnycim: LJUBLJANSKA BANKA.

TELEFONSZÁM: 57.

169

TELEFONSZÁM: 57.

Fűszer- és vegyesárkeres-

kedés házzal együtt
szabadkézből eladó.

Bővebbet: 151

BOHN JÓZSEF kereskedő
Veliki Bečkerek, Lenauova (Lenau) utca.

ELADÓ

2. dinamó, 1 villany-
motor, 1 benzinmotor,
1 komplett Pathé
mozigép, 1 hatüléses
uj gumikkal felszerelt,
jókarban levő autó,
több kevésbé használt szék,
deszkák és különböző lécek.

Érdeklődni lehet: 150

Mita Berberszki
mehanicusnál, Veliki Bečkerek.

Szilvórium

prima minőségben, elő-
nyös árban beszerezhető

2405

KOHN IGNÁC szilvóriumfőzdéjében
Vel. Bečkerek, a nagyhíd mellett. Telefon 91.

Egy bánati középnapyságu műmalom
hosszabb gyakorlattal bíró megbízható

főmolnárt

keres mielőbbi belépésre, aki a magas-
valamint a vámórlésben teljesen jártas.

182

Ajánlatok „Megbízható” jellegre a
„Torontál” kiadóhivatalába kéretnek.

SENTÁN és vidékén **HIRDE-
TÉSEKET** a „TORONTÁL”
részére felvesz

IFJ. DÉNES JÓZSEF, Senta.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek.

Édes narancs

160

Kristálycukor
Süveg- és kockacukor

Szép fehér örölsó
Hordós és ládás petróleum

80%-os ecetsav

Ammoniakszóda

Lekvár és szilva

és minden egyéb cikk jutányos árban kapható

özv. **Guttmann Jakabné és Fiai-nál.**

Van szerencsénk közhirré tenni, hogy

eredeti

barna

sörünket

február 1-én hozzuk forgalomba.

157

Dungyerszky Lázár
sörgyára, Vel. Bečkerek

Aki 161 mész- és cement-

szükségletét idejében fedezni akarja,
már most megrendelheti kisebb meny-
nyiségben vagy vagonféléiben. Mész
direkt az égetőkemencéből érkezik.

STEIN IGNÁC Debeljaosa. Telefonsz. 20.

Üvegcsiszolás 168

Tükröborítás

Művegezés.

Foltos tükröket garancia mellett javít

„**VITRUM**“ NOVI SAD,
Futoška u. 106. sz.

Egy fiatal 167

mészárossegéd

azonnali belépésre
állást keres.

Bővebbet **PIKING.**

Veszek üres, használt, egyliteres

palackokat.

KOHN IGNÁC

bor- és szeszáranyagkereskedő
Veliki Bečkerek, nagyhíd mellett

Műhelymegnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség
szíves tudomására hozni, hogy az

Eliás-fele bádógos-üzletet

ismét megnyitottam, ahol minden e
szakmába vágó munkákat tökéletesen
végzek — Épületmunkákat 10 évi
írásbeli jótállással vállalok. — Fürdő-
kádak, jégszekrények és az összes
konyhaedények javítási helye. — A
n. é. közönség szíves pártfogását
kérem. Tisztelettel 172

KOHN DAVID ezelőtt **Eliás János**
épület- és disztribútor, Vel. Bečkerek. — Üzlet:
„Bograd”-kávéházal szemben. — Műhely: Miletičeva
(Temesvári) u. 1. az udvarban. :: Ugyanott 2 db fűthető
fürőkád oltson eladó :: Tanoncok fizetéssel felvétnék.
Alkalmos műhelyhelyiség kerestetik.

Fenyőoszlopok

villanyvilágítási, távirda és egyéb
célokra alkalmas állványoknak való
**szálfa, faragott épületfák, min-
denfajta épület- és elsőrendű er-
délyi asztalosáru, állandóan nagy
készlet raktáron. Jutányos árak!**

Kovinska Banka faosztálya
KOVIN.

Kiadja Pleitz Fer. Pál